

Plenum

Torsdag 10.11.2022 kl. 16.03—19.26

2.1. Muntlig fråga om icke-brådskande hälsovårdstjänster för papperslösa (Kaisa Juuso saf)

Muntligt spörsmål MFT 180/2022 rd

Muntlig frågestund

Andre vice talman Juho Eerola: Vi börjar. — Ledamot Juuso.

Debatt

16.04 Kaisa Juuso ps: Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysvaliokunta käsittelee parhaillaan esitystä, jolla hallitus haluaa avata kiireettömät terveyspalvelut laittomasti maassa oleskeleville. Jo lausuntokierroksella esiin nousi useita ongelmia, joihin hallitus ei ole ehdottanut ratkaisuja. Esityksen perusteluissa terveyspalveluja ei haluta avata niille, jotka tulevat Suomeen nimenomaisesti saadakseen ilmaisia terveyspalveluita suomalaisen veronmaksajan kustannuksella. Esitys ei kuitenkaan sisällä edelleenkään minkäänlaista keinoa, jolla terveysturistit voitaisiin tunnistaa ja rajata palveluiden ulkopuolelle. Samoin välttämättömän hoidon käsite jää epäselväksi.

Pääministeri Marin, oletteko te valmis perumaan tämän kelvottoman esityksen?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Kiuru siellä käsi pystyssä.

16.05 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta edustaja hyvin ottaa esiin sen, että valiokunnassa voidaan tehdä tarpeellisia muutoksia, ja käsittääkseni olettekin valiokunnassa käsitelleet tätä esitystä ja katsoeet sitä eri näkökulmista.

Haluan kuitenkin korjata sen ajattelun, että Suomessa ei olisi niin sanotuille paperittomille syntynyt minkäänlaisia palveluita. Meillä on isoissa kaupungeissa siellä täällä jo syntynyt näitä vastaavia palveluita paperittomien aivan välttämättömän terveydenhuollon järjestämiseksi, ja siksi maailma on liikkunut paljon eteenpäin. Tämä salihan on käsitelty jo aikaisemmin kaudella 2011—15 yhtä vastaavaa esitystä, ja nyt ollaan sitten siinä tilanteessa, että tämä asia on uudelleen täällä eduskunnan linjattavana.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt pyydän niitä edustajia, jotka tästä aihealueesta haluavat esittää jatkokysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Juuso jatkaa.

16.06 Kaisa Juuso ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeristä poiketen jopa sosiaali- ja terveysvaliokunnan keskustalainen puheenjohtaja tuntuu heränneen

Punkt i protokollet PR 121/2022 rd

esityksen ongelmiin. Perussuomalaiset näkevät esityksessä suomalaisen terveydenhuollon kantokykyyn kohdistuvan selkeän uhan. Jos Suomi alkaa sinisilmäisesti tarjoamaan kiireettömiä terveystalviteita kaikille eikä maksua peritä varattomilta vaikuttavilta henkilöiltä, Suomesta tulee koko maailman terveyskeskus. [Veronika Honkasalo: Eikä tule!]

Valtiovarainministeri Saarikko, kysyisin teiltä: Onko Suomella varaa tähän? Oletteko valmis tuomaan eduskunnalle lisäbudjetin, jos laki viedään nyt perussuomalaisten varoituksista huolimatta läpi ja Suomeen tulee tuhansia ulkomaalaisia ilmaisen terveydenhuollon perässä? Montako terveysturistia keskusta on valmis hoitamaan vuodessa, 1 000, 10 000 vai peräti 100 000? Missä teidän rajanne menee?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Kiuru.

16.07 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä tässä kuitenkin kannattaa nyt miettiä, oliko tuossa kysymyksenasettelussa volyymi ihan paikallaan. [Vasemmalta: Aivan! — Petri Huru: Aika hiljaisella!]

Minä heräsin siihen sanaan, kun puhuitte ”kiireettömästä” terveydenhuollosta. Voin sanoa teille, että ei tämä helppo kysymys ole. Ei suomalaisessa yhteiskunnassa tämän vuosikymmenen aikana ole pystytty sopimaan siitä, mitä tehdään näiden paperittomien niin sanotun erittäin kiireellisen välttämättömän hoidon järjestämiseksi, ja silti näitten ihmisten näkökulmasta palveluita on alkanut ilmestyä kuntatasolla ilman, että eduskunta asiasta on erityisesti linjannut. Siltä osin on selvitettävä myös eduskunnassa, millä tavalla tällaisia palveluita tässä maassa tulisi järjestää, jos niitä järjestetään. Nyt on tehty jo hallitusohjelmaneuvoitteluisia siitä päätös, että me keskitymme aivan välttämättömiin palveluihin ja hoitoon, jotta se ei sitten tule jatkossa vielä kalliimmaksi tai muille ihmisille yhteiskunnassa ei aiheudu terveydellistä vaaratilannetta tai estettä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Juvonen.

16.08 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Laittomasti maassa oleskelu ei ole suomalaisten etu, se ei ole Suomen etu, se ei ole etu täällä meidän maassamme. Laittomasti maassa oleskelevien tulee poistua Suomesta, ja paperittomien tulee poistua Suomesta. [Vasemmalta: Kyse on myös lapsista!] Se on se, mitä me perussuomalaiset tahdomme ja toivomme.

Arvoisa puhemies! Te, hyvä hallitus, olette avaamassa nyt kiireettömät terveystalviteet laittomasti maassa oleskeleuille. Suomalaisille, ikääntyneille, vanhuksille, heille, jotka ovat tämän isänmaan rakentaneet — heille ei palveluja riitä. Lääkäräiaikoja ei ole. Diabeteshoitajalle ei pääse. Millä tavalla te ratkaisette sen yhtälön, että nämä ihmiset ovat samalla viivalla ja se lääkäri aika löytyy myös kantasuomalaisille? Entäpä hybridiuhkat? Niitä on noussut paljon esille, ja muun muassa Puola on reagoinut jo. Se ymmärtää sen, että esimerkiksi Venäjä voi siirtää siirtolaisia rajalle ja siellä tulee ongelmia. Miten te toimitte tässä tilanteessa? Kumotkaa tämä lakiesitys.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Kiuru.

16.09 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tässä, varsinkin kun työmatkoilla Helsingin yleistä katukuvaa katsoo, on

Punkt i protokollet PR 121/2022 rd

selvinnyt maakunnan tulijalle, että kyllä kaikilla syillä myöskin tuolla taivaltajaa on. Tämä varmasti kertoo siitä, että Helsingin kaupungillakin on tämä ilmiö huomattu, ja sitä kautta myöskin jotkut kunnat ovat joutuneet tähän välittömään tilanteeseen reagoimaan.

Nyt tietysti eduskunnan kannalta on olennaista, että tätä asiaa on tässä talossa jo linjattu kaudella 2011—2015, ja se ei kovin onnistunut prosessi ollut, näin jälkikäteen lienee paikallaan sanoa. Joten ajattelen, että varmasti sosiaali- ja terveysvaliokunnassa ollaan tarkan paikan vartijoina siinä, millä tavalla nykyaikana kuitenkin nähdään se, mitä tapahtuu todellisuudessa, mutta ei laajenneta tätä ehdotusta sellaisiin pelkokäsityksiin, joista perussuomalaiset tässä nyt vähän puhetta hahmottelivat. Itse ajattelen, [Puhemies koputtaa] että kysymys on vain — vain — niin välttämättömästä hoidosta [Puhemies: Nyt on aika täytyä nyt!] kuin tarvitaan. [Riikka Purra: Ei vastausta!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Rantanen.

16.11 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on kysymys miljoonaluokan kysymyksestä esimerkiksi Helsingille, jossa näitä kustannuksia tulee myös muusta kuin terveydenhuollosta. Täytyy todeta, että tämä esitys tulee kyllä vihoviimeiseen paikkaan, ottaen huomioon sen, että meillä ovat päivystykset aivan tukossa, meillä ovat osastopaikat aivan tukossa. Sieltä joudutaan sulkemaan paikkoja sen vuoksi, että meillä ei ole riittävästi hoitajia, ja sitten tähän tilanteeseen te tuotte tällaisen laittomasti maassa oleskelevien terveydenhuollon laajennuksen. Tämä on melkoisen häski temppu.

Mutta on pakko kysyä, kun tässä esityksessä luki myös HUSin puolelta, että nämä paperittomat tulevat itse asiassa erikoissairaanhoidon ilman lähetettä [Perussuomalaisten ryhmästä: Häpeällistä!] ja te olette nyt tekemässä tällaisen ohituskaistan ihmisille, jotka ovat laittomasti maassa. Kysyn teiltä, ministeri Saarikko: eikö keskustakaan älyä vetää tätä esitystä eduskunnasta pois?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Kiuru.

16.12 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ehkä muistutettava nyt vielä siitä, millä tavalla sosiaali- ja terveydenhuoltoon tullaan. Siellähän hoidetaan sairaita ihmisiä. Eli kyllä sinne päivystyksiin tulevat ihmiset, jotka saattavat olla viimeisillään raskaana, [Mari Rantanen: Lukekaa se esityksenne!] ja kyllä niitä lapsia sattuu syntymään ihan milloin vain ja hyvin monenlaisiin perheisiin, ja apuakin on sitten annettava, jos näin sattuu käymään. Itse en ota kantaa siihen, mistä nämä ihmiset ja potilaat tulevat Suomeen, koska se ei kuulu hallinnonalaani. Minä vain hoidan näitä sairaita. [Naurua]

Tätä kautta olemme panneet merkille, että on se vaikea asia, että meillä kerta kaikkiaan Suomessa on paperittomia, ja heillä saattaa olla vaivoja, että jopa ambulanssi tuo erikoissairaanhoidon ovelle. Siksi me joudumme täällä eduskunnassa linjaamaan näinkin kiusallisesta ja vaikeasta asiasta, ja minusta tässä ei kyllä yhtään sen enempää populismia tarvita. Kyllä me joudumme valitettavasti myös hoitamaan ihmisiä, joiden henkikin saattaa olla vaarassa, [Eva Biaudet: Ei valitettavasti, vaan onneksi hoidetaan!] ja nyt on pohdittava, millä tavalla [Puhemies koputtaa] tässä vaikeassa asiassa mennään jatkossa eteenpäin. [Kimmo Kiljunen: Eikö se riitä jo vastaukseksi?]

Punkt i protokollet PR 121/2022 rd

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Reijonen.

16.13 Minna Reijonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Arvoisat ministerit! Onko se oikein, että nyt hyvinvointialueilla mietitään kovia säästöjä — ainakin tuolla meidän alueella, siellä Karjalan puolella on Siun sote, ja Pohjois-Savossa mietitään säästöjä — ja sitten aletaan laittaa rahaa laittomasti maassa oleville? Laittomasti maassa oleville. Eihän se voi näin olla. Ei siinä ole kerrassaan mitään järkeä. Tärkeysjärjestys on mietittävä oikein tarkkaan.

Ja kustannukset — en ole kuullut, paljonko näistä nyt tulee kustannuksia. Voisiko joku ministeri esittää arvion, mitä tämä vuodessa maksaa, entä viiden vuoden päästä. Jos miettii suomalaista veronmaksajaa, niin onko mielestänne oikein, että suomalainen veronmaksaja joutuu nyt maksamaan laittomasti maassa olevien terveydenhuollon? [Vasemmalta: Kuten lasten!] Ei se voi olla oikein. Eikö teidän omaatuntoa kolkuta? — Kiitos. [Eva Biaudet'n välihuuto]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.14 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastuuministeri Kiuru tietenkin tuntee tämän asian paljon paremmin, mutta jos suhteutetaan, kun täällä nostettiin esiin nämä hyvinvointialueet. Se on noin 20 miljardia, mitä me käytämme sosiaali- ja terveydenhuoltoon rahaa hyvinvointialueilla — siis 20 miljardia, ylikin. Ja tässä on nyt kyse, jos en ole aivan väärässä, noin miljoonan euron suuruisesta asiasta. [Perussuomalaisten ryhmästä: Se on hihasta ravistettu!] Kyse on esimerkiksi raskaana olevien naisten ja lasten tilanteesta, heidän hoidostansa. Eli kun täällä puhutaan ikään kuin tällaisena suurena joukkona, että meillä nyt olisi aivan valtavasti näitä laittomasti maassa olevia ihmisiä ja kaikki heidän asiansa ohi suomalaisten hoidettaisiin, niin todellisuudessa on kyse esimerkiksi raskaana olevien naisten ja lasten terveydenhuollosta, sellaisista palveluista, joita he tarvitsevat, jotta ei sitten jouduttaisi esimerkiksi niihin ambulanssikyyteihin tai niihin kiireellisiin asioihin, ja kyse on todella murto-osasta, ehkä murto-osahiukkasesta suhteessa sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisrahoitukseen. Ymmärrän, että tämä on asia, jonka perussuomalaiset haluaa täällä haastaa, [Puhemies koputtaa] kuten usein on ehkä Suomen ulkopuolisiin ihmisiin liittyvissä kysymyksissä, [Puhemies: Näin!] mutta ehkä voimme myös suhteuttaa näitä asioita. [Kimmo Kiljunen: Inhimillisyyttä, inhimillisyyttä!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Zyskowicz.

16.15 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä todettiin, että päivystykset ovat tukossa, hoivapaikat ovat tukossa, jonoja terveydenhuollossa riittää. Nämä jonot eivät kuitenkaan johdu nyt puheena olevista ihmisistä, koska tämä lakihan ei ole vielä edes voimassa. Jonotus johtuu muun muassa koronasta ja ennen kaikkea henkilöstövajeesta. Tässä tilanteessa te, arvoisa hallitus, jotka ette pysty mihinkään todellisiin merkittäviin säästöihin, olette leikkaamassa yksityisen sektorin Kela-korvauksia. Ministeri Kiuru, mitä luulette: pidentääkö vai lyhentääkö se hoitojonoja, että tässä tilanteessa te leikkaatte näitä Kela-korvauksia?

Punkt i protokollet PR 121/2022 rd

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Sarkkinen.

16.16 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä Kela-korvausten pienentämisestä koituvat säästöt on tarkoitus siirtää hyvinvointialueille vanhuspalveluiden vahvistamista varten. [Juha Mäenpää: Tuleeko siitä säästöä?] Eli rahat siirretään hyvinvointialueille, jotta he voivat sosiaali- ja terveyspalveluita suomalaisille järjestää.

Arvoisa puhemies! Kela-korvaukset, yksityisen hoidon korvaukset, ovat jo tällä hetkellä aika pieniä. Kokoomuksen ollessa hallituksessa niitä on leikattu ja kavennettu. [Petteri Orpo: Piti tulla valinnanvapaus!] Ne ovat tällä hetkellä noin 14 prosenttia, ja se on aika pieni korvaus. Esimerkiksi jos on yli 100 euron lääkärikäynti, siitä voi sitten muutaman kymmenen euron korvaus tulla. Jatkossa se korvaustaksa olisi noin kahdeksan euroa. Pienituloisten kannalta näin pieni korvaustaso ei välttämättä mahdollista tälläkään hetkellä hoitontäpääsyä tai yksityisten palveluiden käyttöä, ja kyllä pienituloisten kannalta olennaista on saada julkiset terveyspalvelut toimimaan, ja sitä hallitus on lisäresursoinut. Hoitotakuuta ollaan juuri säätämässä ja siihen ollaan paljon rahaa myös osoittamassa, ja sitä kautta myös asiakasmaksut [Puhemies koputtaa] kerryttävät esimerkiksi maksukattoa ja ovat muutenkin säänneltyjä. [Ben Zyskowitz: Tälläkö saadaan toimimaan nämä julkiset palvelut?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja seuraavaksi edustaja Lohi.

16.18 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minustakin on äärimmäisen tärkeää, että laittomasti maassa oleskeleville tarjottavat terveyspalvelut eivät ole semmoisia, että niistä tulisi vetovoimatekijä Suomeen. Näin ei tietenkään saa olla, mutta kun katsotaan tätä hallituksen esitystä, joka on nyt valiokunnassa, niin ei näin ole tulemassakaan. Suomesta ei tule koko maailman terveyskeskusta tällä esityksellä, eikä pidäkään tulla. [Perussuomalaisten ryhmästä: Miten niin?]

Tässähän on tullut jo pääministerin kertomana esille tämä kustannusarvio, 1 miljoona euroa kokonaisuudessaan, ja pitää muistaa, että tällä hetkellä jo muun muassa Helsinki, Espoo ja Tampere tarjoavat tämän tasoisia palveluita näille paperittomille. Kyseessä ei ole nyt dramaattisesta muutoksesta, mutta aina asioissa pitää olla tarkkana.

Haluan nyt selvytyden vuoksi kysyä myös ministeri Kiurulta: Voitteko kertoa, mitä tämä laajennus tarkoittaisi käytännössä, koska nyt jo lain mukaan kiireellinen hoito on tarjottava ja nyt se laajennetaan välttämättömään kiireettömään hoitoon? Mikä on ero kiireellisellä [Puhemies koputtaa] ja välttämättömällä kiireettömällä hoidolla? [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Kiuru.

16.19 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä oli tärkeä kysymys, koska kyllä me varmasti ymmärrämme sen, että kiireelliset tapaukset on hoidettava. Ne ovat juuri näitä, että ihminen saattaa menehtyä, ja sitä varten henkeä tai terveyttä turvaavat toimet on saatava nopeasti käyntiin.

Ja monet kunnat ovat, niin kuin tässä jo todettiin, tehneet sen lisäksi myöskin tällaisia pieniä avauksia kiireettömään hoitoon. No, nyt tässä esityksessä, mikä eduskunnassa on,

Punkt i protokollet PR 121/2022 rd

on tulkittu välttämättömänä hoitona esimerkiksi raskauteen ja synnyttämiseen liittyvät palvelut, pitkäaikaissairauksien ja muiden sairauksien välttämättömään hoitoon liittyvät palvelut — siis vain välttämättömään — ja yhteiskunnan suojelemiseksi tarpeelliset tartuntatautilain mukaiset terveystarkastukset tai rokotukset, etteivät tarttuvat taudit leviäisi. Tämä on nyt se lista, joka eduskunnassa on käsittelyssä. Me puhumme tosiasiasa tämän hallituksen esityksen mukaisesti [Puhemies koputtaa] noin 3 000—6 000 ihmisen asemasta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt edustaja al-Tae.

16.20 Hussein al-Tae sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tiedän tapauksen, jossa ihminen on synnyttänyt vammaiseksi syntyneen lapsen, ja tällä vammaisella lapsella ei ole ollut oikeastaan mitään oikeuksia neuvolaan eikä mihinkään muuhun jatkohoitoon. Tämä esityshän sitten mahdollistaisi tällekin ihmiselle hoidot.

No, miksi ylipäänsäkään tätä paperittomuutta on syntynyt Suomeen näin paljon? Se johtuu vuoden 2015 tapauksesta, jolloin perussuomalaisten johdolla mahdollistettiin se, että tänne tuli todella paljon ihmisiä. He eivät säättäneet rajalakia, niin kuin me säädimme täällä, [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] eivätkä oikeastaan osanneet hoitaa sitä kriisiä hyvin. [Perussuomalaisten ryhmästä: No karkottakaa!] Sen lisäksi luvattiin humanitaarista mahdollisuutta jäädä tähän maahan, mutta laki vaihdettiin kesken kaiken, jolloin syntyi todella paljon paperittomia. Nyt se asia hoidetaan toisin. Nyt on mahdollisuus saada terveydenhoitoa sellaisille ihmisille, jotka käytännössä huijattiin tulemaan tähän maahan. [Puhemies: Nyt on mahdollisuus esittää kysymys!]

Kysyn hallitukselta: [Puhemies koputtaa] Miten tällä hetkellä hoidetaan tätä rajakysymystä? Miten meille ei synny paperittomuutta? [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä nyt tuli paksua!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja kukas ministereistä? — Ministeri Mikkonen.

16.21 Sisäministeri Krista Mikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä hetkellähän meille on itse asiassa tullut enemmän pakolaisia kuin koskaan aiemmin. Meille on nimenomaan Ukrainan sodan vuoksi tullut tällä hetkellä noin 43 000 Ukrainasta sotaa paennutta, ja heille olemme tarjonneet tilapäistä suojelua. Nyt paraikaa hallituksessa on käsittelyssä laki, jolla tuota tilapäistä suojelua voimme jatkaa, koska valitettavasti sota Ukrainassa jatkuu ja edelleen siellä on valtava joukko ihmisiä, joiden kodit ovat tuhoutuneet, ja he eivät siellä voi asua. [Sanna Antikainen: Se ei liity tähän asiaan! — Oikealta: He eivät ole laittomasti maassa!]

Muutoin tällä hetkellä turvapaikanhakijoita Suomessa on varsin vähäinen määrä, muualta tulleita, ja totta kai kaikki nämä prosessit, kun turvapaikkaa haetaan, käsitellään yksilöllisesti ja katsotaan, onko ihminen oikeutettu kansainväliseen suojeluun, ja jos on, niin sitten voimme hänelle turvapaikan tarjota.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Tavio.

16.22 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Keskusta lupasi laittomasti maassa oleville jalkapannat, ja nyt tulikin ilmainen terveydenhoito. [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] Pääministeri Marin on lähtenyt aika kauas siitä ex-kansanedustaja, sisä-

Punkt i protokollet PR 121/2022 rd

ministeri Kari Rajamäen linjasta, [Eva Biaudet: Onneksi on!] jossa SDP, ainakin osa SDP:stä, kantoi huolta siitä, että tämä laittomien terveydenhuolto ei muodosta vetovoimatekijää Suomelle. Senhän tämä muodostaa, ja kustannukset tulevat sen myötä olemaan vielä tulevaisuudessa useita miljoonia. Nyt, pääministeri Marin, te suhtaudutte velanottoon näin huolettomasti, että miljoona sinne tai tänne, ja hoette sitä asiassa kuin asiassa.

Miten nyt on, kun keskusta tämän kaiken taas hyväksyy: Onko se nyt, valtiovarainministeri Saarikko, näin, kuten pääministeri sanoi, että tämä on vain yksi miljoona sinne tai tänne? Eikö tällä oikeasti ole isompaa merkitystä? [Jukka Gustafsson: Ei ole pääministeri niin sanonut!] Onko tämä oikein suomalaista veronmaksajaa kohtaan?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja pääministeri Marin.

16.24 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuvasin tuossa omassa vastauksessani sitä, minkälainen summa tämä on tuosta sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudesta. Jos nyt puhumme kokonaisuudessaan yli 20 miljardista suomalaisten ihmisten sosiaali- ja terveydenhuollossa ja tämä on, kuten valiokunnan puheenjohtaja täällä totesi, asia, joka maksaa yhden miljoonan — yhden miljoonan — [Perussuomalaisten ryhmästä: Sinne tänne!] se on todella pieni osa tästä kokonaisuudesta.

Ja ministeri Kiuru täällä kuvasi, mistä todellisuudessa on kyse ja mikä tämän lain sisältö on. Lain sisältö on se, että esimerkiksi raskaana olevat paperittomat naiset [Jani Mäkelä: Raskaana olevat irakilaiset nuoret miehet!] saavat sen välttämättömän kiireettömän hoidon, minkä he tarvitsevat. Mielestäni on inhimillisesti oikein, että raskaana olevat naiset saavat tämän hoidon, minkä he tarvitsevat. Ihan yhtä lailla on mielestäni suomalaisen yhteiskunnan etu, että esimerkiksi tartuntatautien leviämistä voidaan ennaltaehkäistä. [Jani Mäkelä: Voiko mies synnyttää?] Sehän on suomalaisten ihmisten etu.

Ei tämä ole kysymys, joka tekisi Suomesta maailman terveystieteiden, hyvin kaukana siitä. Tämä ei ole kysymys, [Puhemies koputtaa] joka lisäisi vetovoimaa Suomen ulkopuolisten ihmisten silmissä. Tämä on pieni asia mutta tärkeä asia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt on aika täynnä. — Myönnän poikkeuksellisesti tähän kysymyksen vastauksen myös ministeri Saarikolle.

16.25 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uskon, että valtaosa terveydenhuollon ammattilaisista tai paljon palveluita käyttävistä suomalaista toivoisi, että me keskittyisimme [Perussuomalaisten ryhmästä: Suomalaisiin!] yhdessä yli hallitus—oppositio-rajojen niihin huoliin, jotka liittyvät suomalaisen terveydenhuollon isoihin murheisiin, [Jani Mäkelä: No niinhän me teemme!] joita edustaja Zyskiewicz täällä erittäin ansiokkaasti kuvaili. Ne ovat kuntien, tulevien hyvinvointialueiden ja koko eduskunnan yhteisiä huolia.

Mutta siinä olen tismalleen samaa mieltä ministeri Kiurun kanssa, että tämä kysymys on vaivannut suomalaista yhteiskuntaa vuosia. Eduskunta on ollut tässä myös hyvin riitainen, nähnyt tässä paljon erilaisia tulokulmia, enkä voi välttyä myöskään ajatukselta, että jonkin verran kysymystä on tahallaan maalattu isommaksi mittakaavaltaan kuin se oikeasti onkaan. Muistutan myös, että nämä samat puolueet toimivat eri kokoonpanoilla, eri voima-suhteilla kaikissa näissä Suomen suurimmissa kaupungeissa, joissa tämä kysymys on ajan-kohtainen, ja siellä puolueet ovat yhdessä jo päättäneet tarjota näitä palveluita. [Perussuo-

Punkt i protokollet PR 121/2022 rd

malaisten ryhmästä: Totuudessa pitää pysyä!] Eli mittakaavamuutos ei edes ole tuota miljoonaa vaan käytännössä joitain satojatuhausia euroja, mikä muodostuu erotukseksi [Puhemies koputtaa] nykyisen todellisuuden ja tulevien alueiden välillä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Suomela.

16.26 Iris Suomela vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri juuri esitti arvion, että kustannukset nykyisestä hoidosta ovat noin miljoonan euron luokkaa. Helsingistä meillä on vielä tarkempia lukuja: vuonna 2019 kokonaissumma oli noin 440 000 euroa, ja tästä puolet meni raskaana olevien, synnytysten ja vastasyntyneiden hoitoon — puolet. Tämäkö on se ihmisryhmä, jonka perussuomalaiset jättäisivät vaille hoitoa? [Vasemmalta: Näköjään! — Kyllä!] Ihan todella toivon, että jokainen pysähtyy miettimään sitä vastasyntyntä lasta, jonka perussuomalaiset jättäisivät hoitamatta. [Perussuomalaisen ryhmästä: Jokainen maa hoitaa omat kansalaiset!]

Kysynkin nyt vastuuministeriltä: mitkä ovat arviolta niitä kuntia, joissa ei tällä hetkellä tätä hoitoa tarjota mutta joissa kuitenkin oleskelee paperittomia henkilöitä, jotka nyt saisivat sen saman välttämättömän hoidon, jonka pääkaupunkiseudun monet kunnat ja Tampere ovat päättäneet tarjota? Tamperelaisena ainakin olen ylpeä, että me olemme tämän päätöksen tehneet, ja seison sen päätöksen takana. Se on [Puhemies koputtaa] lasten ja äitien takana seisomista.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ministeri Kiuru.

16.27 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siinä mielessä minusta edustaja on aivan oikeassa, että kyllä hyvinvointiyhteiskuntaan ja oikeusvaltioon kuuluu se, että emme me ketään kadulle jätä silloin, kun on todella tilanne päällä. Eli ei meille synny lapsia kaduilla. Se on fakta suomalaisessa yhteiskunnassa. Mutta tämä ei tarkoita sitä, että Suomesta tulee joku hoidon shoppailun paratiisi. Minusta hiukan kyllä — jos nyt sallitaan — taisi mennä överiksi. Minusta siihen hoitoshoppailuun, jota tässä ehdotetaan, ei tällä budjettiraamilla kyllä millään yletytä. Kuitenkin me käytämme toistakymmentä miljardia rahaa pyörittääksemme näitä palveluita, ja nyt me puhumme yhden miljardin kustannuksista. [Eduskunnasta: Miljardin?] — Miljoonan kustannuksista, pahoittelen.

Täytyy sanoa vielä sekin, että lähtökohtana on se, että jokainen näistä toimijoista maksaa itse hoitonsa. Jos tätä hoitomaksua ei saada perittyä joko henkilöltä itseltään [Puhemies koputtaa] tai vakuutusyhtiöltä, niin vain siinä tapauksessa tämä korvataan kunnille.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Rehn-Kivi.

16.28 Veronica Rehn-Kivi r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Vi ger redan i dag akutvård åt så kallade papperslösa personer. Det är vår skyldighet. Nu föreslås det att vi också skulle erbjuda nödvändig vård åt de här personerna, och det är som en förebyggande åtgärd så att vi kan minska på dyrare specialvård. Den här servicen ges redan i våra större städer, i Esbo och i Helsingfors, och det här är en fråga om humanitet mot redan utsatta personer.

Punkt i protokollet PR 121/2022 rd

Meille on ministeriön vastauksissa valiokunnassa ilmoitettu, että paperittomien osuus näistä terveyspalveluiden käyttäjistä on minimaalisen pieni ja että myöskin nämä tulevat kustannukset ovat prosentin milliosuus. Kysynkin, arvoisa ministeri: onko paperittomille tarjottavalla välttämättömällä hoidolla oikeasti merkitystä meidän sosiaali- ja terveystoimille ja resurssien riittävyydelle?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Kiuru.

16.29 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! No, otetaan tuo Helsingin kaupunki esimerkiksi. Minun saamani tiedon mukaan Helsingin kaupunki vuonna 2019 käytti paperittomien henkilöiden erikoissairaanhoidon kustannuksiin 440 000 euroa. On tietenkin selvää, että jostakin tuokin raha on pois, ja nythän se on pois sen takia Helsingin kaupungissa muiden palveluista, että valtio ei ole luonut tähän mekanismia, millä tämä osuus hyvitetään silloin, jos tätä 440 000:tä euroa kuluina ei pystytä keräämään tältä henkilöltä itseltään tai hänen vakuutuksensa kautta. Nyt tätä epäkohtaa pyritään oikaisemaan, jotta Helsingin kaupungissa pääsisivät kaikki myös tällä 440 000 eurolla hoitoon.

Ei tämä varmasti kokoluokaltaan suomalaisen sosiaali- ja terveydenhuollon tulevaisuutta uhkaa, mutta tämä on aika iso kysymys. Me erotumme maailmalla, jos me ajattelemme, että me voisimme toimia niin, että tätä aivan välttämättömintä hoitoa ei pystyttäisi tarjoamaan. Ja tätä kunnat tekevät jo. [Puhemies koputtaa] Heille ei nyt siitä erikseen korvausta tule.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt tämän aihealueen viimeinen kysymys. — Edustaja Rantanen, Mari.

16.31 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy nyt sanoa, että täällä ministerit hööpöttävät kuuntelijoita. Tämä miljoonan kustannusarvio, mistä te puhutte, on täysin hihasta repäisty, kuten tiedätte, jos olette tämän esityksen lukenut. [Anders Adlercreutz: Se on virkavastuulla valmisteltu!] Helsingin kaupunki käyttää tähän miljoonia euroja, sekä terveydenhuoltoon että myös sosiaalihuoltoon, ja siltä osin tämä ei aivan ole pelkästään miljoonan euron kysymys. Meillähän nimittäin Helsinki maksaa majoitusta, HSL-lippuja, antaa jopa käteistä rahaa kassasta, [Eduskunnasta: Se on eri asia! — Jari Myllykoski: Voi hyvää päivää!] ja nämä kaikki kustannukset tulevat joka tapauksessa kannettavaksi. Tämä on fakta, jonka jokainen voi Helsingin kaupungilta varmistaa.

Mutta palaan vielä äkkiä siihen, että, ministeri Kiuru, te ette ilmeisesti ole edes lukenut tätä esitystä, jossa HUS kertoo, että nimenomaan nämä laittomasti maassa olevat tulevat päivystyksiin ja erikoissairaanhoidon ilman läheteitä, minkä jälkeen heidät katsotaan kiireellisiksi. Näin ei voi suomalainen toimia, [Puhemies koputtaa] ja ihmettelen, että te vielä kannatatte tällaista ohituskaistan luontia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt ministeri Kiuru. [Perussuomalaisten ryhmästä: Oletteko tehtävienne tasolla, ministeri Kiuru? — Hälinää] — Ministeri Kiurulla puheenvuoro.

Punkt i protokollet PR 121/2022 rd

16.32 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä nyt hiukan alkaa minuakin sapettaa. Pysytään täällä siinä, mikä on tosi. Ja nyt tullaan siihen kysymykseen, [Hälinää — Puhemies koputtaa] että suomalaisilla ei ole, eikä pidäkään kenelläkään olla, sellaista asemaa, että joku on toista huonompi. [Petri Huru: Ohituskaijaa!] Erityisesti hoitojonojen suhteen tämä on erittäin vakava kysymys.

Olen kertonut eduskunnalle moneen otteeseen, että meillä on todellinen hoitovelka tässä maassa, ja se kysymys pitää ottaa vakavasti. Kyllä täällä vakavammin otettavaa piisaa siinä kysymyksessä. Mutta se on totta, että kun erikoissairaanhoidon mennään, niin joku menee sinne niin kiireellä, että sinne mennään, kuulkaa, ambulanssilla useiten tänä päivänä. [Oikealta: Se on eri asia, sinne lähetetään!] Siinä suhteessa valitettavasti sinne erikoissairaanhoidon mennään hyvin kiireellä. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Nyt on pohdittava sitä, että ei me nyt kai voida ajatella, että siellä ambulanssin ovella vielä ruvettaisiin katsomaan, millä litteralla kukakin menee. Silloin kun ihminen on hädän hetkellä turvautumassa näihin palveluihin, niin kyllä me suojelemme elämää ja terveyttä niin, että me hoidamme [Puhemies koputtaa] myös erittäin vakavassa uhatta olevat ihmiset, ja vain välttämätön hoito tullaan sallimaan. [Välihuutoja — Ben Zyskowitz: Kiireelliset hoidetaan jo nyt!]

Frågan slutbehandlad.